

Rapport frå oppmålingsprosjekt 2017 - 2019

15. oktober 2019 - av Berit Osmundsen og Vidar Langeland - Oselvarverkstaden

Introduksjon

Prosjektet starta hausten 2017 med ein grundig gjennomgang av tips og annan innsamla informasjon om båtar som var viktige å få dokumentert. Etter nøye vurdering satt vi igjen med ei liste på omlag 20 båtar.

Fagleg leiar Berit Osmundsen brukte anledninga til å sette dei to ferske lærlingane våre inn i målesystemet for oselvaren. Det blei lagt stor vekt på at alle som deltok i oppmålinga fekk god forståing for prinsippa vi måler og bygger etter, på den måten får alle mest mogleg fagleg utbytte av prosjektet.

Oppmålingsprosjektet vart lagt på vent vinteren 2017/2018. Vi ønska i staden å bruke tid på å gje lærlingane våre eit godt grunnlag i båtbygging før vi gjekk i gong med oppmålingsarbeidet.

Hausten 2018 starta vi med oppmåling av ein seksæring på Askøy. Etter denne målinga vart vi klar over at alle på verkstaden måtte samkøyrast betre om vi skulle få gode måleresultat som kan samanliknast.

Vi var ikkje klar over at alle hadde litt ulik måleteknikk før vi starta opp det praktiske arbeidet. Det gjekk mellom anna på slike ting som korleis ein held tommostokken, korleis midtsnora i båten er festa og kva mål ein tenker er viktige, med meir.

Berit Osmundsen tok på seg jobben med å sette opp skjema for dette prosjektet og framtidige oppmålinger. På dette skjemaet finn du målepunkt, samt ei liste over ting som skal fotograferast og målast. Under dette arbeidet fordypa Berit seg og i gamle oppmålinger og snakka med ein eldre oselvarbyggar og fiskar, Nils Olav Solbakken.

Etter at skjemaet var på plass starta vi opp med ein felles dag der alle på verkstaden målte opp to seksæringar ilag. Vi fekk då samkørt måleteknikk og satt oss inn i måleskjema slik at vi måler så likt som mogleg frametter. Med litt finjustering sa båtbyggjarane seg nøgd med skjema og målesystem. Både system og skjema rettar seg etter byggetradisjonen, men med nokre tilleggsmål. Framfor alt er vi no samde om korleis vi skal måle.

Vi har lagt opp arbeidet slik at ein faglært båtbyggar og ein lærling har målt opp båtar ilag. Dette gjer lærlingen god innsikt i oselvarane og båtbyggaren kan få gode spørsmål frå lærlingen undervegs i arbeidet.

I 2018 og 2019 har lærlingar og tilsette målt opp 14 båtar, 2 færinger og 12 seksæringar. Berit Osmundsen har i tillegg, gjennom stipendiatet sitt, målt opp 2 brugdebåtar (ladromsbåtar), 1 åttring og 3 seksringar.

I søknaden skreiv vi at vi ville lage linjeteikning av nokre av båtane. Dette har vi dverre ikkje fått tid til. Dette har samanheng med at vi brukte meir tid på prosjektet enn forventa då vi oppdaga at båtbyggjarane hadde ulik målepraksis. Vi brukte og tid på å finne ut korleis det er riktig å måle og kvar dei vesentlege måla i båten ligg. Dette har vore særsviktig og lærerikt arbeid for båtbyggjarane.

Kunnskapen vi no har samla set oss i stand til betre å byggja store oselvarbåtar.. Vi har samstundes fått ein oversikt over det som finns av gamle oselvarar rundt om i Hordaland. Mykje av materialet vi har samla har allereie kome til nytte i arbeidet vi no har med å byggje nye båtar. Båtbyggjarane har lært mykje og fått ein djupare innsikt i faget sitt.

Sjøl om vi ikkje får høve til å bygge så mange store oselvare, har vi fått meir kunnskap om desse båtane. Vi har for tida to færingar, to seksæringar og ein åttringmodell i produksjon på Oselvarverkstaden.

Oppmålte båtar 2017 - 2019:

1. Oselvo, Seksæringen til Oselvarverkstaden.
2. Den gamle seksæringen til Oselvarverkstaden.
3. Seksæringen i Pestanaustet i Os.
4. Seksæring hos skogamann i Meland. Kårbø
5. Per Otto Svendsby sin motorseksæring.
6. Ådne Lunde sin seksæring (Sameie)
7. Færingen til Kjell Morgan Bjørge på Osterøy.
8. To seksæringar på Fiskerimuseet, Ytre Arna
9. Ein seksæring i Trellevik, Sund
10. Seksæring, Ove Dåvøy, Øygarden.
11. Kjell Arne Vardøy.
12. Seksæring, Knut Arne Grøteide.
13. JOM. Motorseksæring eigd av Askøy kystlag.
14. Færingen på Kårbø.
15. Seksæring p å Kausland, Sund.

Dette er lista over båtane vi rakk å måle opp, men vi har framleis mange båter på lista over båtar som vi skulle ha målt opp. Hvis vi får vi tid og økonomi vil vi halde fram med dette arbeidet.

Glimt frå nokre av oppmålingsturane:

